

ANTWOORDEN VAN DE EUROPESE COMMISSIE

OP HET SPECIAAL VERSLAG VAN DE EUROPESE REKENKAMER

Duurzaamheid bij plattelandsontwikkeling:

de meeste projecten blijven gedurende de vereiste periode operationeel, maar er zijn mogelijkheden om langduriger resultaten te boeken

Inhoud

SAMENVATTING (paragrafen I-VI).....	2
INLEIDING (paragrafen 1-14).....	3
REIKWIJDTE EN AANPAK VAN DE CONTROLE (paragrafen 15-19).....	4
OPMERKINGEN (paragrafen 20-65).....	4
CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN (paragrafen 66-70).....	6
Aanbeveling 1 — Richt uitgaven beter op levensvatbare projecten.....	6
Aanbeveling 2 — Beperk de risico's van aanwending van gefinancierde activa voor persoonlijk gebruik.....	6
Aanbeveling 3 — Benut het potentieel van grote databanken voor evaluatie.....	7

Dit document bevat de antwoorden van de Europese Commissie op de opmerkingen naar aanleiding van een speciaal verslag van de Europese Rekenkamer, overeenkomstig artikel 259 van het [financieel reglement](#), dat samen met het speciaal verslag zal worden bekendgemaakt.

SAMENVATTING (paragrafen I-VI)

Gezamenlijk antwoord van de Commissie:

Met betrekking tot de programmeringsperioden 2007-2013 en 2014-2020 blijft het Europees Landbouwfonds voor plattelandontwikkeling (Elfpo) gediversifieerde niet-agrarische activiteiten ondersteunen en openbare en particuliere investeringen in plattelandsgebieden, waaronder in infrastructuur, aanmoedigen, in lijn met de Europese prioriteiten voor plattelandontwikkeling. Overeenkomstig het beginsel van gedeeld beheer wordt steun verleend in het kader van nationale of regionale programma's voor plattelandontwikkeling, waarbij de lidstaten en de Commissie verantwoordelijk zijn voor het beheer en de controle, en de lidstaten verplicht zijn alle nodige maatregelen te nemen, met inbegrip van wetgevende, regelgevende en administratieve maatregelen, om ervoor te zorgen dat de uit de EU-begroting gefinancierde acties correct en doeltreffend en in overeenstemming met de toepasselijke EU- en nationale voorschriften worden uitgevoerd.

De Commissie acht het van cruciaal belang een onderscheid te maken tussen de naleving van de wettelijke duurzaamheidsperiode en de beoordeling van het langetermijneffect van ondersteunde projecten die na de wettelijk voorgeschreven periode operationeel blijven. De duurzaamheidsvereisten die zijn opgenomen in artikel 72 van Verordening (EG) nr. 1698/2005 voor de periode 2007-2013 en in artikel 71 van Verordening (EU) nr. 1303/2013 voor de periode 2014-2020, werden naar behoren vastgesteld door de wetgevers, en er is geen rechtsgrondslag om systematisch te eisen dat de projecten ook na de wettelijke duurzaamheidsperiode nog operationeel zijn, noch voor het monitoren daarvan. Een en ander zou ook buitensporige administratieve lasten voor de nationale overheden met zich meebrengen.

De Commissie vindt het positief dat veel ondersteunde projecten jaren na de wettelijke duurzaamheidsperiode operationeel zijn. Zij is van mening dat de diversificatiemaatregelen leiden tot langetermijndiversificatie in plattelandsgebieden en dat de reden voor de sluiting van sommige bedrijven of voor de stopzetting van ondersteunde projecten niet noodzakelijk is dat het oorspronkelijke project economisch niet levensvatbaar was. Volgens de Commissie zou het nuttig zijn deze bevindingen verder te analyseren, bijvoorbeeld door een vergelijking te maken met algemene gegevens over economische levensvatbaarheid in die sectoren, met ondernemingen die geen overheidsfinanciering hebben ontvangen en met hun gemiddelde levenscyclus, alsook met andere mogelijke externe factoren die van invloed kunnen zijn geweest op de ondersteunde projecten, zoals macro-economische trends.

Steun voor soortgelijke projecten is gepland in het kader van het nieuwe gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) 2023-2027, dat als algemene doelstelling heeft het sociaal-economische weefsel van de plattelandsgebieden te versterken. Overeenkomstig het "nieuwe uitvoeringsmodel", zoals geschetst in Verordening (EU) 2021/2115 en Verordening (EU) 2021/2116, is het nieuwe GLB 2023-2027 erop gericht om voor de gestelde doelen hogere prestaties en resultaten te behalen. Het rechtskader van de EU is minder prescriptief wat betreft regels die rechtstreeks van toepassing zijn op de begunstigden, waardoor de lidstaten meer flexibiliteit hebben om steun te plannen en relevante steunvoorwaarden vast te stellen naargelang van de behoeften en de nationale context. Het is dan ook aan de lidstaten om in hun strategische GLB-plannen relevante duurzaamheidsvereisten voor te stellen die aansluiten bij de verschillende interventietypen. Bij haar beoordeling van de plannen besteedt de Commissie de nodige aandacht aan de geschiktheid van de

streefdoelen en de algemene strategie van de geplande steun, alsook aan het ontwerp van de voorgestelde interventies. Voorts is de Commissie bereid uitwisselingen tussen de lidstaten te ondersteunen om de economische levensvatbaarheid van projecten op langere termijn te verbeteren.

De Commissie aanvaardt de aanbevelingen.

INLEIDING (paragrafen 1-14)

Antwoorden van de Commissie:

07. Hoewel in de evaluatiestudie bepaalde conclusies worden getrokken, sluit het verslag zelf niet uit dat projecten waarvan de ERK suggereert dat ze beperkt zijn, een positieve bijdrage¹ aan de diversificatie van het platteland leveren.

Zie ook het antwoord van de Commissie op paragraaf 61.

10. Overeenkomstig het beginsel van gedeeld beheer zijn de lidstaten en de Commissie verantwoordelijk voor het beheer en de controle van de plattelandsontwikkelingsprogramma's overeenkomstig hun in Verordening (EU) nr. 1303/2013, Verordening (EU) nr. 1305/2013 en Verordening (EG) nr. 1698/2005 vastgestelde respectieve verantwoordelijkheden. De lidstaten moeten alle nodige maatregelen nemen, met inbegrip van wetgevende, regelgevende en administratieve maatregelen, om ervoor te zorgen dat de uit de EU-begroting gefinancierde acties correct en doeltreffend en in overeenstemming met de toepasselijke EU- en nationale voorschriften worden uitgevoerd.

11. In Verordening (EU) 2021/2115 wordt een nieuw uitvoeringsmodel voorgesteld, met een verschuiving van naleving naar resultaten en prestaties, door de lidstaten meer flexibiliteit te bieden bij de uitvoering.

Zie ook de antwoorden van de Commissie op de samenvatting.

12-13. Gezamenlijk antwoord van de Commissie op de paragrafen 12 en 13:

Wat de duurzaamheidsvereisten in de strategische GLB-plannen voor 2023-2027 betreft, moedigt de Commissie de lidstaten aan om, waar passend, dergelijke aan het betrokken interventietype aangepaste bepalingen in hun plannen op te nemen.

Voor de programmeringsperiode 2014-2020 variëren de duurzaamheidsvereisten. Artikel 71 van Verordening (EU) nr. 1303/2013 voorziet in duurzaamheidsvereisten van vijf jaar, drie jaar en tien jaar (verplaatsing van de onderneming buiten de EU) na de eindbetaling aan de begunstigde of binnen de in de staatssteunregels vastgestelde termijn.

¹ Synthesis of Rural Development Programmes (RDP) ex-post evaluation of 2007-2013 - Evaluation Study (blz. 16).

REIKWIJDTE EN AANPAK VAN DE CONTROLE (paragrafen 15-19)

Geen antwoorden van de Commissie.

OPMERKINGEN (paragrafen 20-65)

Antwoorden van de Commissie:

21-23. Gezamenlijk antwoord van de Commissie op de paragrafen 21 tot en met 23:

De Commissie merkt op dat de 879 toeristische accommodatieprojecten die in de steekproef werden opgenomen, allemaal werden gefinancierd in de periode 2007-2013 en dat al die projecten hebben voldaan aan de duurzaamheidsvereiste van vijf jaar en dus aan de wettelijke vereiste in dat verband.

Daarnaast herinnert de Commissie eraan dat er naast de in het verslag besproken elementen andere externe factoren zijn die de levenscyclus van een onderneming bepalen.

24-27. Gezamenlijk antwoord van de Commissie op de paragrafen 24 tot en met 27:

De Commissie benadrukt dat de meeste projecten in de steekproef voldeden aan de wettelijke duurzaamheidsvereiste. Informatie over de redenen waarom sommige projecten niet meer operationeel zijn, en een vergelijking met de normale levenscyclus van soortgelijke bedrijven die geen overheidsfinanciering hebben ontvangen, zouden de beoordeling verder verfijnen.

33. De Commissie merkt op dat alle in kader 2 genoemde projecten pas na de wettelijke duurzaamheidsperiode zijn stopgezet, inclusief de twee projecten die minder dan vijf jaar operationeel waren.

36. Zoals blijkt uit figuur 5 werden de regels in het rechtskader 2014-2020 zodanig gewijzigd ten opzichte van het rechtskader voor 2007-2013 dat de duurzaamheidsperiode begon vanaf de eindbetaling van het project. Dit resulteerde in een geschiktere duurzaamheidsperiode en betekende dat situaties zoals in het voorbeeld uit Bulgarije in de periode 2014-2020 werden vermeden.

38-46. Gezamenlijk antwoord van de Commissie op de paragrafen 38 tot en met 46:

Er worden selectiecriteria vastgesteld om projecten te prioriteren en te selecteren die van hoge kwaliteit zijn wat de bijdrage aan de doelstellingen betreft. Om de kansen op economische levensvatbaarheid op lange termijn van de ondersteunde projecten te verbeteren, moeten ze echter gepaard gaan met een kwalitatieve beoordeling van elke aanvraag door het betaalorgaan. Het langetermijneffect van de ondersteunde projecten hangt ook af van een aantal externe factoren.

Vergeleken met de periode 2007-2013 heeft de Commissie in de periode 2014-2020 in haar richtsnoeren voor de lidstaten meer aandacht besteed aan een passend gebruik van selectiecriteria, om te zorgen voor gelijke behandeling van aanvragers, een beter gebruik van financiële middelen en gerichtere maatregelen, overeenkomstig de prioriteiten van de Unie voor plattelandsontwikkeling

en het rechtskader. De Commissie zal zich blijven inspannen om te zorgen voor de uitwisseling van goede praktijken tussen de lidstaten, ook wat betreft het gebruik van selectiecriteria in de strategische GLB-plannen 2023-2027. In geval van niet-naleving van de vereisten door de begunstigden is het, in het kader van gedeeld beheer, aan de verantwoordelijke autoriteiten om maatregelen te nemen overeenkomstig de regels voor sancties en terugvorderingen. De Commissie controleert ook de naleving van de vereisten door de lidstaten. In geval van tekortkomingen in de beheers- en controlesystemen van de lidstaten kan de Commissie financiële correcties voorstellen.

De Commissie wijst erop dat het voorbeeld in kader 5 een illustratie is van situaties van (mogelijke) kunstmatige creatie van voorwaarden (omzeilingsclausule in artikel 60 van Verordening (EU) nr. 1306/2013) of zelfs van frauduleus gedrag.

52. De Commissie moedigt de lidstaten aan steun te verlenen in de vorm van financieringsinstrumenten, zoals leningen en garanties, met name voor economisch levensvatbare investeringen die inkomsten genereren voor de begunstigde.

54-55. Gezamenlijk antwoord van de Commissie op de paragrafen 54 en 55:

In het kader van gedeeld beheer is het de verantwoordelijkheid van de nationale autoriteiten om de door de EU-fondsen gefinancierde projecten te controleren en tot terugvordering over te gaan indien de EU- en/of nationale regels niet zijn nageleefd. De nationale certificerende instantie controleert jaarlijks de uitgaven voor plattelandontwikkeling. Daarnaast verricht de Commissie risicogebaseerde audits in de lidstaten om na te gaan of de regels zijn nageleefd.

Met betrekking tot de door de ERK geconstateerde kwesties in Roemenië en Bulgarije wil de Commissie erop wijzen dat, wat Bulgarije betreft, de Bulgaarse autoriteiten terugvorderingsprocedures hebben ingeleid in verband met ten onrechte betaalde middelen, die reeds zijn gestart na de financiële correctie van de Commissie van 2017 naar aanleiding van een audit van DG AGRI. De terugvorderingsprocedures zijn echter complex omdat de overgrote meerderheid van de begunstigden van wie steun wordt teruggevorderd, de Bulgaarse autoriteiten voor de rechter heeft gedaagd. Bovendien hebben enkele van deze begunstigden verschillende klachten ingediend bij de Commissie en het Europees Parlement. De Commissie onderzoekt deze klachten.

Met betrekking tot de vorige programmeringsperiode (2007-2013) zijn de maatregelen inzake toeristische accommodatie (voornamelijk de maatregelen 311, 312 en 313) door de Commissie in negen lidstaten gecontroleerd (sinds 2011). In twee lidstaten werden zwakke punten in de uitvoering van passende procedures ontdekt.

Wat de programmeringsperiode 2014-2020 betreft, heeft de Commissie submaatregel 6.4 (waarmee ook pensionprojecten worden gefinancierd) aan een audit onderworpen door middel van 21 controles in twaalf lidstaten. In vier lidstaten ontdekte de Commissie zwakke punten in de uitvoering van passende procedures. Tot dusver zijn er, afgezien van de in het vorige punt beschreven situatie in Bulgarije, geen wijdverbreide onregelmatigheden vastgesteld.

61-65. Gezamenlijk antwoord van de Commissie op de paragrafen 61 tot en met 65:

Wat betreft de moeilijkheden om de omvang van de bijdrage te meten, benadrukt de Commissie dat in het syntheseverslag² ook wordt gesteld dat “de conclusies zijn gebaseerd op de maatregelen waarvoor wij met zekerheid kunnen zeggen dat er een positieve bijdrage aan de beoogde

² Synthesis of Rural Development Programmes (RDP) ex-post evaluation of 2007-2013 – Evaluation Study (blz. 16).

doelstelling is geleverd, maar dat dit niet betekent dat maatregelen met een geringere bijdrage of een lagere plausibiliteit ondoeltreffende initiatieven waren die niet hebben bijgedragen. Integendeel, als wordt gekeken naar de bijdragen van de afzonderlijke maatregelen blijkt in de meeste gevallen veeleer dat in het ex-postevaluatieverslag een conclusie over de bijdrage ontbreekt dan dat in het verslag wordt geconcludeerd dat de bijdrage onbestaande of gering was. Er bestaat voorts een correlatie tussen de omvang van de bijdrage en het gemak waarmee deze bijdrage kan worden gemeten. Daarnaast is er een sterk verband tussen meetbaarheid en de tijd dat een maatregel is uitgevoerd, aangezien het proces reeds is gestroomlijnd en de meettechnieken en -benaderingen duidelijker zijn gedefinieerd”.

Zie ook het antwoord van de Commissie op paragraaf 07.

De Commissie benadrukt dat de lidstaten niet verplicht zijn om systematisch te monitoren of te controleren of investeringsprojecten operationeel blijven na de wettelijke duurzaamheidsperiode, en dat dit gezien het grote aantal kleine projecten ook niet van hen kan worden verwacht. Bovendien beperken de gegevensbeschermingsregels het vermogen van de Commissie om een dergelijke monitoring rechtstreeks te verrichten. Niettemin kan de Commissie de lidstaten aanmoedigen om beter gebruik te maken van ondernemingsregisters of andere grote databanken.

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN (paragrafen 66-70)

Antwoorden van de Commissie:

66-69. Gezamenlijk antwoord van de Commissie op de paragrafen 66 tot en met 69:

De Commissie is het ermee eens dat de selectieprocedure kan worden verbeterd, met name door aan te zetten tot een betere beoordeling per geval van de kwaliteit van de projecten op basis van de projectbeschrijving van de begunstigden. Het langetermijneffect van ondersteunde projecten hangt verder af van een aantal externe factoren, zoals macro-economische trends en crises die niet kunnen worden beïnvloed door selectieprocedures.

Aanbeveling 1 — Richt uitgaven beter op levensvatbare projecten

De Commissie aanvaardt de aanbeveling.

De Commissie zal de uitwisseling van beste praktijken tussen de lidstaten vergemakkelijken.

Aanbeveling 2 — Beperk de risico's van aanwending van gefinancierde activa voor persoonlijk gebruik

2.A. De Commissie aanvaardt de aanbeveling.

De Commissie zal blijven samenwerken met de autoriteiten van de lidstaten en met andere belanghebbenden, met name in het toekomstige Europese GLB-netwerk, om beste praktijken te delen en uit te wisselen en zo een efficiënte uitvoering van het beleid te bevorderen, met als doel

de grootste EU-meerwaarde van de verleende steun te waarborgen. De Commissie moedigt de lidstaten aan om zo nodig, afhankelijk van het soort steun dat wordt verleend, relevante duurzaamheidsvereisten in de strategische GLB-plannen op te nemen.

B. De Commissie zal de lidstaten blijven aanmoedigen om steun te verlenen in de vorm van financieringsinstrumenten, zoals leningen en garanties, met name voor economisch levensvatbare en inkomstengenererende investeringen.

2.B. De Commissie aanvaardt de aanbeveling.

70. Er is geen rechtsgrondslag om van de lidstaten te verlangen dat ze systematisch monitoren of de ondersteunde projecten operationeel zijn na de bij Verordening (EG) nr. 1698/2005 en Verordening (EU) nr. 1303/2013 voorgeschreven duurzaamheidsperiode. Dit zou leiden tot buitensporige administratieve lasten voor de lidstaten.

Aanbeveling 3 — Benut het potentieel van grote databanken voor evaluatie

3.A. De Commissie aanvaardt de aanbeveling.

De Commissie zal de lidstaten helpen de relevante informatiebronnen op te sporen en beste praktijken uit te wisselen.

3.B. De Commissie aanvaardt de aanbeveling.